

ПЕТКО Р. СЛАВЕЙКОВ „НАРОДНИТЕ УЧИТЕЛИ“

(в. „Македония“, III, бр. 44, 1869 г.)

(...)

Истинни учители са онези, които са способни да се въздигнат духом над обществото, в което живеят, които могат да оценяват неговото състояние, да определят неговите здрави и слаби страни и при това още, които са въодушевени с топла любов към народа си и искрено желаят неговото напредване – таквиз човеци вземат високото звание да показват народу пътя, по който трябва да върви, за да поправи материалното и нравственото си състояние, таквиз човеци се решават да го поучават и наставляват във всичко, що е добро и полезно, като го отвръщат от всичко онова, което е лошо и вредително.

Историята на човеческия род, в която се изобразява всичкото течение на развитието му, доказва твърде ясно, че таквиз образовани мъже са били двигателите на човеческото напредване; и по-нататък, че таквиз учители правят разните епохи, сир. означават разните степени на човеческото развитие.

(...)

Ей, и важно, и знаменито е званието на народните учители, защото тям поверява народът онова, което му е най-мило и свидно на света – онези, които носят името на поддръжатели на народния живот, – юношите. За това да разправаме с повече думи излишно е, защото факт е, че учителите държат бъдещето на народа в ръцете си.

Толкоз важно и толкоз знаменито като е учителското звание по служението си, то колко повече е било важно и знаменито служението на тези наши народни учители, които са се най-напред подпретали на тежкия този подвиг да извадят народа ни от мрака на невежеството, да го извлекат от тинята на неизвестността, дето беше го затыпкала гръцката злоба и завист! Стига да си представим големите онези спънки, които са посрещали тези люде във вършението на светата своя мисия, стига да си наумим всички онези скърби и нужди, всички онези тегла и неудобства, които са имали да претеглят те от всички онези, които са били противници на светлостта, а че и от сами нас, а най-вече за утесненията им откъм материална страна; и това е доволно,

мислим, да ни посочи и да просвети каква признателност и благодарност сме длъжни ний към паметта на тези наши благодетели и народни страдалци, които с голямо самоотвержение са били посветили живота си за доброто на народа си. И не са ли те, които сме ний гонили, а те са ни поучавали; които сме ний оставили гладни, и голи, и боси, когато те са ни хранили с хляба на народното чувство, обличали са ни в скъпите премени на народната гордост и всякак озлобявани от нас, прощавали са ни и не са преставали от да се трудят за нашето добро?

Текста подбра и обработи - Владимир Игнатов